

ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทและความระมัดระวังทางบัญชี ที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

The Relationship of Composition of the Board of Directors and Accounting Conservatism that Affects Profitability Ratio of Listed Companies on the Stock Exchange of Thailand

พันธ์แสน ใจชื่น และฐิติพร พระโพธิ์

Pansaen Chaicheun and Thitiporn Prapho

หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี 71190

Master of Accountancy, Faculty of Management Science, Kanchanaburi Rajabhat University, Kanchanaburi 71190

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: pansaench04@gmail.com

Received: 16 February 2026, Revised: 9 May 2026, Accepted: 26 June 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท ที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และศึกษาความสัมพันธ์ของความระมัดระวังทางบัญชีที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 324 บริษัท โดยจำนวนดังกล่าวไม่รวมกลุ่มธุรกิจการเงิน ใช้ประชากรทั้งหมด โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ จากฐานข้อมูล SETSMART และรายงานประจำปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นกระดานทำการใช้ในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท ด้านสัดส่วนของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารและด้านสัดส่วนการถือหุ้น กรรมการบริษัทส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท ด้านคะแนนการประเมินการกำกับดูแล ด้านสัดส่วนกรรมการบริษัทที่มีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีและการเงิน และด้านกรรมการอิสระดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริษัทไม่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถสร้างสมการถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบ คือ $PFR = .10 (SLG) + .50 (PED) + 7.49 (DAF) - 2.69 (ICD) - .10 (PSD)$ และสามารถสร้างสมการถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน คือ $PFR = .00 (SLG) + .42 (PED) + .03 (DAF) - .40 (ICD) - .30 (PSD)$

2. ความระมัดระวังทางบัญชี ด้านความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Givoly and Hayn (2000) ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความระมัดระวังทางบัญชีด้านความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Basu (1997) ไม่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถสร้างสมการถดถอยพหุคูณ สามารถสร้างสมการถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบ คือ $PFR = .00 (ACB) + .29 (ACG)$ และสามารถสร้างสมการถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน คือ $PFR = .00 (ACB) + .32 (ACG)$

คำสำคัญ : องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัท ความระมัดระวังทางบัญชี ความสามารถในการทำกำไร

Abstract

This research has the objective to study the relationship between the composition of the board of directors and the profitability of listed companies on the Stock Exchange of Thailand, and to study the relationship between accounting conservatism and the profitability of listed companies on the Stock Exchange of Thailand. The sample used in this research consisted of 324 companies listed on the Stock Exchange of Thailand. This number did not include the financial business group. The entire population was sampled using simple random sampling. Secondary data was collected from the SETSMART database and annual reports. The research tool was a working paper used to collect data. Statistics used for data analysis included mean, minimum, maximum, and multiple regression analysis. The level of statistical significance was set at 0.01.

The research findings indicate that:

1. The composition of the board of directors, the proportion of non-executive directors, and the proportion of shareholding of directors have statistically significant effects on the profitability of companies listed on the Stock Exchange of Thailand. The composition of the board of directors, the governance assessment scores, the proportion of directors with knowledge and expertise in accounting and finance, and the independent directors holding the position of chairman of the board of directors do not affect the profitability of companies listed on the Stock Exchange of Thailand. A regression equation can be constructed in raw score format as $PFR = .10 (SLG) + .50(PED) + 7.49 (DAF) - 2.69 (ICD) - .10 (PSD)$ and a regression equation can be constructed in standardized score format as $PFR = .00 (SLG) + .42 (PED) + .03 (DAF) - .40 (ICD) - .30 (PSD)$.

2. Accounting conservatism, according to the Givoly and Hayn (2000) model, has a statistically significant effect on the profitability of listed companies on the Stock Exchange of Thailand. As for accounting conservatism, according to Basu (1997) did not affect the profitability of listed companies on the Stock Exchange of Thailand. A regression equation can be constructed in raw score format as $PFR = .00 (ACB) + .29 (ACG)$, and a regression equation can be constructed in standardized score format as $PFR = .00 (ACB) + .32 (ACG)$.

Keywords : Composition of the Board of Directors, Accounting Conservatism, Profitability

บทนำ

คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อเป็นหลักปฏิบัติให้กับคณะกรรมการบริษัทซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดขององค์กร กรรมการบริษัทมีบทบาทเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นมีหน้าที่สำคัญต่อความสำเร็จ ความก้าวหน้า และความยั่งยืนขององค์กร เนื่องจากเป็นตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้ถือหุ้นให้ดำเนินงานแทน และคณะกรรมการบริษัทยังเป็นกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบาย การวางกลยุทธ์ และการประเมินการดำเนินงาน รวมถึงดูแลให้มั่นใจว่าฝ่ายจัดการได้นำนโยบายและกลยุทธ์ไปปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้น (จิตติพรรณ ปราบพล และคณิตศร เทิดเผ่าพงศ์, 2565) คณะกรรมการจึงควรประกอบด้วย ผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะทำหน้าที่ดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีองค์ประกอบและมีการถ่วงดุลอำนาจภายในคณะกรรมการของบริษัท เพื่อให้กรรมการทุกคนแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และไม่ให้มีบุคคลใดมีอำนาจเหนือการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัท เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น และผู้ที่เกี่ยวข้องกับบริษัททุกฝ่ายรวมถึง

ผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริษัทมีจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อให้บริษัทและคณะกรรมการบริษัทสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจึงได้จัดให้มีการส่งเสริมบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญ และผลประโยชน์ของการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยเชื่อมั่นว่ากระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดี จะช่วยเสริมสร้างให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพมีความน่าเชื่อถือ โปร่งใส และเป็นพื้นฐานของการเติบโตอย่างยั่งยืน (ธนัพร ไชยอนันต์พร และศิลปพร ศรีจันทพร, 2564)

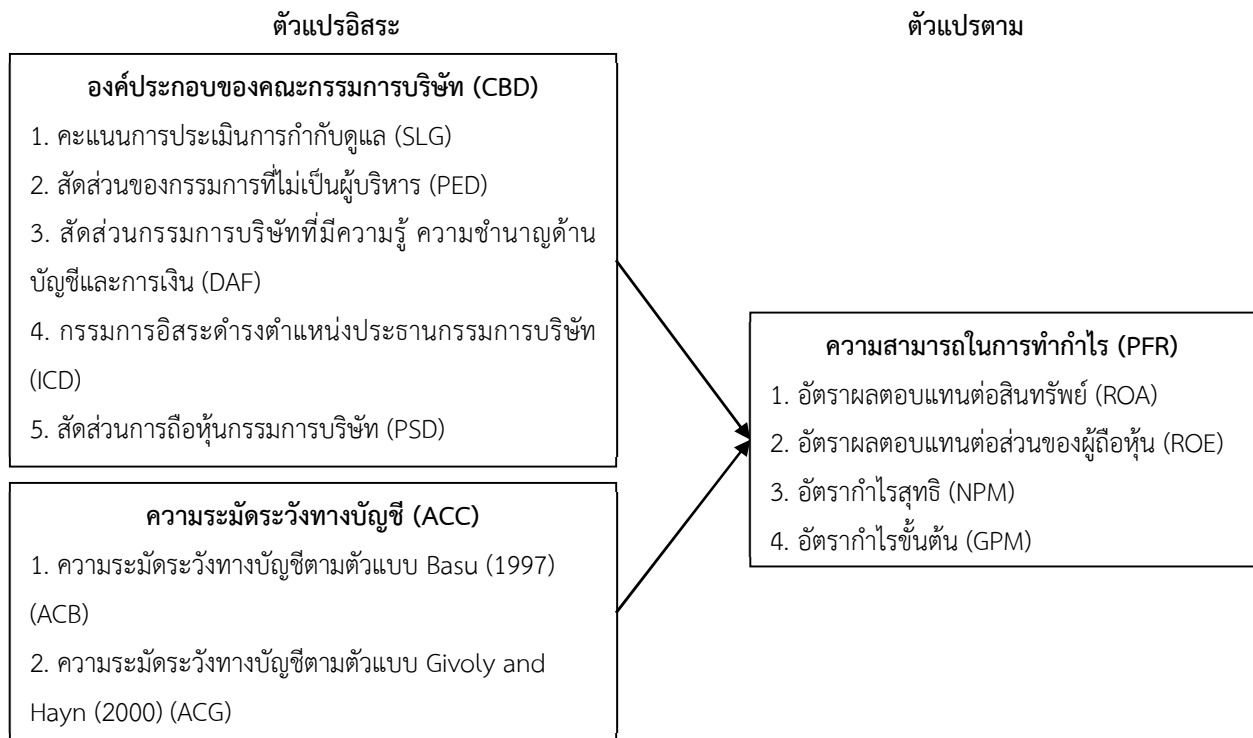
หลักความระมัดระวังทางบัญชี (Accounting Conservatism) เป็นแนวคิดที่กิจการจะนำมาใช้ในที่กิจการอยู่ในสภาวะที่มีความเสี่ยงหรือในสภาพที่ไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ากิจการได้คำนึงถึงความไม่แน่นอน หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างทันต่อเวลา ในแม่บทการบัญชี (Accounting Framework) ที่เป็นแนวทางความคิดพื้นฐานในการจัดทำและนำเสนอการเงินได้กล่าวถึงความระมัดระวังทางบัญชีไว้ว่า เป็นการใช้ดุลยพินิจที่จำเป็นในการประมาณการภายใต้ความไม่แน่นอน เพื่อไม่ให้สินทรัพย์หรือรายได้แสดงจำนวนสูงเกินไป และหนี้สินหรือค่าใช้จ่ายแสดงจำนวนต่ำเกินไป ซึ่งไม่ว่าจะมีการปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีครั้งใด ก็มักจะพบว่าต่างก็มีการประยุกต์ความระมัดระวังทางบัญชีเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการรับรู้และวัดค่าทางบัญชีในหลายฉบับ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2562)

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทและความระมัดระวังทางบัญชีซึ่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยจะทำการศึกษความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของคณะกรรมการ ประกอบไปด้วย 1) คณะกรรมการประเมินการกำกับดูแล 2) สัดส่วนของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร 3) สัดส่วนกรรมการบริษัทที่มีความรู้ ความชำนาญด้านบัญชีและการเงิน 4) กรรมการอิสระดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริษัท 5) สัดส่วนการถือหุ้นกรรมการบริษัท และความระมัดระวังทางบัญชี ประกอบไปด้วย 1) ความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Basu (1997) 2) ความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Givoly and Hayn (2000) ซึ่งผลการศึกษานำไปเป็นแนวทางในการตัดสินใจให้แก่ผู้ที่สนใจ และนักลงทุน ตลอดจนเป็นการผลักดันให้บริษัทในตลาดหลักทรัพย์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญขององค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทและความระมัดระวังทางบัญชีมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความระมัดระวังทางบัญชีที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งหมด 7 กลุ่มอุตสาหกรรม ยกเว้นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI บริษัทที่อยู่ในหมวดธุรกิจการเงิน หมวดธุรกิจกองทุนต่าง ๆ และหมวดบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟู เก็บข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2564 ถึงปี พ.ศ. 2566 ดังนั้นประชากรที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวนทั้งสิ้น 1,692 บริษัท

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการแบ่งสัดส่วนจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 7 กลุ่มอุตสาหกรรม โดยอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) และเลือกตัวอย่างที่มีข้อมูลครบถ้วนทุกตัวแปร โดยใช้สูตรทาร์โยมานเน่ ในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรของการวิจัย ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 324 บริษัท เก็บข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2564 ถึงปี พ.ศ. 2566 รวมข้อมูลที่เก็บทั้งสิ้นจำนวน 972 ชุดข้อมูล

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท ประกอบด้วย (1) คะแนนการประเมินการกำกับดูแล (2) สัดส่วนของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร (3) สัดส่วนกรรมการบริษัทที่มีความรู้ ความชำนาญด้านบัญชีและการเงิน (4) กรรมการอิสระดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริษัท และ (5) สัดส่วนการถือหุ้นกรรมการบริษัท และ ความระมัดระวังทางบัญชี ประกอบด้วย (1) ความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Basu (1997) และ (2) ความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Givoly and Hayn (2000)

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการทำกำไร ประกอบด้วย (1) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (2) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (3) อัตรากำไรสุทธิ และ (4) อัตรากำไรขั้นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทกับความระมัดระวังทางบัญชีที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามกรอบแนวคิดในการวิจัย และนำมาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย (1) องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท (2) ความระมัดระวังทางบัญชี และ (3) ความสามารถในการทำกำไร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยการตรวจสอบและเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี (แบบ 56-1) งบการเงินประจำปี หมายเหตุประกอบงบการเงิน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในรอบระยะเวลาบัญชีปีพ.ศ.2564 ถึง ปีพ.ศ.2566 ของแต่ละบริษัท รวมระยะเวลา 3 ปี โดยรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เป็นฐานข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบตรวจสอบรายการ ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผู้วิจัยใช้การบรรยายโดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อแสดงค่าร้อยละ (Percentage) ค่าต่ำสุดของข้อมูล (Minimum) และค่าสูงสุดของข้อมูล (Maximum) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท และความระมัดระวังทางบัญชีต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทและความระมัดระวังทางบัญชีที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นำเสนอผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

Variables	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ตัวแปรอิสระ					
SLG	324	3.67	5.00	4.57	0.37
PED	324	-154.59	311.04	13.73	27.18
DAF	324	0.11	1.00	0.33	0.13
ICD	324	0.00	1.00	0.30	0.02
PSD	324	-181.89	986.47	32.03	0.21
ACB	324	-315.45	2045.84	10.97	15484.62
ACG	324	-273.13	311.04	10.77	1239.82
ตัวแปรตาม					
PFR	324	-181.89	311.04	14.73	1014.81

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนการประเมินการกำกับดูแล (SLG) ค่าต่ำสุดเท่ากับ 3.67 ค่าสูงสุดเท่ากับ 5.00 และค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 สัดส่วนของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร (PED) ค่าต่ำสุดเท่ากับ -154.59 ค่าสูงสุดเท่ากับ 311.04 และค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.73 สัดส่วนกรรมการบริษัทที่มีความรู้ ความชำนาญด้านบัญชีและการเงิน (DAF) ค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.11 ค่าสูงสุดเท่ากับ 1.00

และค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.33 กรรมการอิสระดำรงตำแหน่งประธาน (ICD) ค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.00 ค่าสูงสุดเท่ากับ 1.00 และค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.30 สัดส่วนการถือหุ้นกรรมการบริษัท (PSD) ค่าต่ำสุดเท่ากับ -181.89 ค่าสูงสุดเท่ากับ 986.47 และค่าเฉลี่ยเท่ากับ 32.03 ความระมัดระวังทางบัญชี ตามตัวแบบ Basu (1997) (ACB) ค่าต่ำสุดเท่ากับ -315.45 ค่าสูงสุดเท่ากับ 2045.84 และค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.97 ความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Givoly and Hayn (2000) (ACG) ค่าต่ำสุดเท่ากับ -273.13 ค่าสูงสุดเท่ากับ 311.04 และค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.77 และความสามารถในการทำกำไร (PFR) ค่าต่ำสุดเท่ากับ -181.89 ค่าสูงสุดเท่ากับ 311.01 และค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.73

2. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) ขององค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สมการเชิงถดถอยแบบพหุ (Multiple Regression) ขององค์ประกอบของคณะกรรมการที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Tolerance	VIF
	B	Std. Error	Beta				
(Constant)	.02	13.60					
(SLG)	.10	2.90	.00	.04	.97	0.97	1.04
(PED)	.50	.12	.42	4.17	.00**	0.11	9.31
(DAF)	7.49	8.07	.03	.93	.35	0.97	1.03
(ICD)	-2.69	2.34	-0.4	-1.15	.25	0.97	1.03
(PSD)	-.10	.04	-.30	-2.43	.01**	0.07	13.94

R= .81, R²=.65, Adjusted R²=.64, F=65.10, SE=19.09, Sig=.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) พบว่า R² = .65 หมายถึง ตัวแปรทั้งหมดนั้นสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างต่อองค์ประกอบของคณะกรรมการที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ร้อยละ 65.00 จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า องค์ประกอบของคณะกรรมการที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วย สัดส่วนของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร (PED) และสัดส่วนการถือหุ้นกรรมการบริษัท (PSD) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนองค์ประกอบของคณะกรรมการที่ไม่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วย คะแนนประเมินการกำกับดูแล (SLG) สัดส่วนกรรมการบริษัทที่มีความรู้ ความชำนาญด้านบัญชีและการเงิน (DAF) และกรรมการอิสระดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริษัท (ICD) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) ของความระมัดระวังทางบัญชีที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความระมัดระวังทางบัญชีที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สมการเชิงถดถอยแบบพหุ (Multiple Regression) ของความระมัดระวังทางบัญชีที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Model	Unstandardized		Standardized	t	Sig.	Tolerance	VIF
	Coefficients		Coefficients				
	B	Std. Error	Beta				
(Constant)	.02	13.60					
(ACB)	.00	.01	.00	.04	.97	0.73	1.37
(ACG)	.29	.06	.32	4.54	.00**	0.23	4.42
R= .81, R ² =.65, Adjusted R ² =.64, F=65.10, SE=19.09, Sig=.00**							

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า R² = .65 หมายถึง ตัวแปรทั้งหมดนั้นสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของความระมัดระวังทางบัญชีที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ร้อยละ 65.00 จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความระมัดระวังทางบัญชีที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้แก่ ความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Givoly and Hayn (2000) (ACG) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ความระมัดระวังทางบัญชีที่ไม่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้แก่ ความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Basu (1997) (ACB) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทและความระมัดระวังทางบัญชีที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทด้านคะแนนการประเมินการกำกับดูแลส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ด้านคะแนนการประเมินการกำกับดูแลไม่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารียา ศรีธรรมนิทย์, และฐิตาภรณ์ สินเจริญ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์กับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในกลุ่มเทคโนโลยีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ที่พบว่าภาพรวมคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการไม่มีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการทำกำไร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กำไรสุทธิ และผลตอบแทนต่อสินทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.2 องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทด้านสัดส่วนของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ด้านสัดส่วนของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัย Azeez, A.A (2015) ได้ศึกษาเรื่องการกำกับดูแลกิจการกับการดำเนินงาน ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ศรีลังกา พบว่า สัดส่วนของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร การแยกตำแหน่งของกรรมการผู้จัดการและประธานกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานขององค์กร การกำกับดูแลกิจการของบริษัทด้านสัดส่วนของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารมีผลต่ออัตราส่วนของผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เนื่องจากประธานกรรมการควรเป็นกรรมการอิสระและต้องมิใช่บุคคลเดียวกันกับประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ รวมถึงไม่ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการที่ได้จัดตั้งขึ้น เพื่อให้มีความชัดเจนในการแบ่งแยกหน้าที่และการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ กรณีประธาน

กรรมการไม่ใช่กรรมการอิสระต้องมีกรรมการอิสระมากกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด หรือแต่งตั้งกรรมการอิสระคนหนึ่งร่วมพิจารณากำหนดวาระการประชุมคณะกรรมการ คณะกรรมการควรมีสัดส่วนระหว่างกรรมการที่เป็นผู้บริหารและกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารที่สะท้อนอำนาจที่ถ่วงดุลกันอย่างเหมาะสม

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.3 องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทด้านสัดส่วนกรรมการบริษัทที่มีความรู้ ความชำนาญ ด้านบัญชีและการเงินส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า สัดส่วนกรรมการบริษัทที่มีความรู้ ความชำนาญด้านบัญชีและการเงินไม่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับฐิติพรรณ ปราบพล และคณิตศร เทอดเผ่าพงศ์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างคณะกรรมการบริษัทกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า บริษัทที่มีกรรมการความรู้ ความชำนาญด้านกฎหมายและบัญชี และการที่บริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงส่งผลให้อัตราผลตอบแทนของบริษัทให้ผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.4 องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทด้านกรรมการอิสระดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริษัทส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ด้านกรรมการอิสระดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริษัทไม่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ รจนา ขุนแก้ว และคณะ (2564) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการ คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ และหลักความระมัดระวังทางบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ผลการศึกษาพบว่า บริษัทที่มีคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ในส่วนของกรรมการดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริษัทที่ไม่ได้เป็นบุคคลเดียวกันนั้น ไม่มีส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรกิจการสามารถนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีไปใช้เพื่อก่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ในการใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้มีส่วนได้เสีย รวมไปถึงยังเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือและความเชื่อมั่นที่มีต่อกิจการมากยิ่งขึ้นด้วย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.5 องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทด้านสัดส่วนการถือหุ้นกรรมการบริษัทส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ด้านสัดส่วนการถือหุ้นกรรมการบริษัทส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัชย์ เอมอักษร, จิรพรรณ จัปสังข์, จิราภร จัปสังข์, ชรินทร์ เทียนบุชา, ชยาภรณ์ หอมกลิ่น, ชรินทร์ คงสมนึก, และภาณิกา ไพรสมณ์ (2565) พบว่า สัดส่วนการถือหุ้นกรรมการบริษัทส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากคณะกรรมการบริษัทที่ได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นทำหน้าที่ ควบคุมและดูแลการดำเนินงานของผู้บริหารให้บรรลุตามเป้าหมายของบริษัท และรับผิดชอบต่อ ผู้ถือหุ้นและบุคคลภายนอกที่เป็นของคณะกรรมการบริษัท ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญของตัวแทนที่ช่วย เป็นแรงผลักดันให้เกิดการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.2 ความระมัดระวังทางบัญชีด้านความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Givoly and Hayn (2000) ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ด้านความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Givoly and Hayn (2000) ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตยา เดชสุขุม มณฑิพย์ ตั้งเอกจิต และสุวรรณา เลหาะวิสุทธิ (2565) พบว่า ความระมัดระวังทางบัญชี ตามตัวแบบ Givoly and Hayn (2000) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัท ด้วยหลักความระมัดระวังนี้ มีประโยชน์ต่อบริษัท และผู้ใช้งบการเงินในหลายๆ ด้าน ได้แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของความระมัดระวังทางบัญชีที่มีต่อบริษัท โดยได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความระมัดระวังทางบัญชีกับอัตราผลตอบแทนเกินปกติของหลักทรัพย์ (Abnormal stock returns) ในช่วงวิกฤตทางการเงิน พบว่า บริษัทที่มีความระมัดระวังทางบัญชีมากในช่วงก่อนวิกฤตทางการเงิน จะได้รับผลกระทบจากขาดทุนน้อยกว่าบริษัทที่มีความระมัดระวังทางบัญชีน้อย ในส่วนของประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน

ข้อเสนอแนะผลการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้สนใจศึกษาความสัมพันธ์ของคุณลักษณะของคณะกรรมการกับความระมัดระวังทางบัญชีกับตัวแบบ Basu (1997) โดยมีได้แยกพิจารณาลักษณะ เฉพาะและความซับซ้อนของธุรกิจ งานวิจัยในอนาคตอาจ ขยายขอบเขตการศึกษาถึงลักษณะดังกล่าว เพื่อให้ผลการวิจัยมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นหรืออาจเปรียบเทียบรายอุตสาหกรรม
2. การศึกษาครั้งต่อไปควรหาตัวแปรอิสระเพิ่มเติม หรืออาจจะพัฒนาการเขียนตัวแปรให้สามารถนำมาศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทและความระมัดระวังทางบัญชีที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้เหมาะสม รวมถึงตัวแปรที่ใช้วัดผลอาจใช้ตัวแปรอื่นๆ ที่หลากหลายยิ่งขึ้น
3. งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทและความระมัดระวังทางบัญชีที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ย้อนหลังเพียง 3 ปี สำหรับงานวิจัยในอนาคตอาจใช้ข้อมูลเป็นกลุ่มตัวอย่าง อาจใช้ข้อมูลย้อนหลังเพิ่มขึ้นเป็น 5 ปีหรือมากกว่านั้น เพื่อผลการทดสอบความสัมพันธ์ดังกล่าวมีความชัดเจนและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ฐิติพรรณ ปราบพล และคณิตศร เทิดเผ่าพงศ์. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างคณะกรรมการบริษัทกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารสารวิชาชีพบัญชี*, 4(1), 35-37.
- ธนัชร ไชยอนันต์พร และศิลปพร ศรีจันเพชร. (2564). ผลกระทบของกระแสเงินสดอิสระต่อความสามารถในการพยากรณ์ของความระมัดระวังทางบัญชีต่อโอกาสการซื้อหุ้นคืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี*, 10(2), 212-225.
- รจนา ขุนแก้ว, จิตมา วิเชียรรักษ์, มัทนชัย สุทธิพันธุ์, กัลยา บุญทิพย์, ธนาภรณ์ ชูแก้ว, ธัญญารักษ์ มุสิก และวิชญาพร มุสิแดง. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการ คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการและหลักความระมัดระวังทางบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 41(2), 60-75.
- สกวาชีชีพัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2562). *กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน*. <http://www.tfac.or.th/Article/Detail/94713>.
- สุรัชย์ เอมอักษร, การเกษ สุโธ, กัลยรัตน์ มณีขำ, ขนานดี ทองศรี, ณัฐกมล ทองขาว และธนวรรณ ราชนิวงศ์. (2565). อิทธิพลของความระมัดระวังทางบัญชีแบบไม่มีเงื่อนไขและการกำกับดูแลกิจการที่ส่งผลต่อการตกแต่งกำไร โดยใช้ดุลยพินิจเพื่อสร้างรายการ. *วารสารวิชาการ มทร.สุวรรณภูมิ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(1), 55-68.
- อาทิตยา เดชสุขุม, มณฑิพย์ ตั้งเอกจิต และสุวรรณา เลาหะวิสุทธิ. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบกับความระมัดระวังทางบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 39(2), 159-175.
- อารียา ศรีธรรมนิทย์ และฐิตาภรณ์ สันจัญญศักดิ์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์กับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยศรีสะเกษ*, 15(3), 192-205.
- Azeez, A.A. (2015). Corporate governance and firm performance: Evidence from Sri Lanka. *Journal of Finance and Bank Management*, 3(1), 180-189. <https://doi.org/10.15640/jfbm.v3n1a12>
- Basu, S. (1997). The conservatism principle and the asymmetric timeliness of earnings. *Journal of Accounting and Economics*, 24(1), 3-37. [https://doi.org/10.1016/S0165-4101\(97\)00014-1](https://doi.org/10.1016/S0165-4101(97)00014-1)
- Givoly, D., & Hayn, C. (2000). The changing time-series properties of earnings, cash flows and accruals: Has financial reporting become more conservative? *Journal of Accounting and Economics*, 29(3), 287-320. [https://doi.org/10.1016/S0165-4101\(00\)00024-0](https://doi.org/10.1016/S0165-4101(00)00024-0)